

35 tiltak for et rettferdig Norge

Innhold

Forskjells-Norge.....	2
Bekjempe fattigdom.....	4
Fordele rettferdig.....	6
En skole for alle.....	8
Ut av boligkrisen	10
Trygg jobb, skikkelig lønn.....	12
Inkludering.....	14
Eie sammen.....	16

Forskjells-Norge

Nesten 100 000 unger lever i familier som er fattige. Samtidig kuttes trygden til uføre foreldre. I festtalene snakkes det om bedre helsetjenester, i virkeligheten blir økonomien i sykehusene stadig tøffere. Mens barnevern og barnehager trenger de ressursene de kan få, sløses velferdskroner bort på profitt til de som vil tjene seg rike på velferden. I skolene kuttes lærerstillinger. Landet vårt går feil vei. De som tjener minst har ikke hatt lønnsvekst på mange år, nå er turen kommet til resten av arbeidslivet. For første gang

siden krigen synker reallønnene for vanlige folk. Samtidig øker den økonomiske eliten sine inntekter, og slipper stadig billigere unna når skatten skal betales.

Barnetrygden bekjemper fattigdom. Den har stått stille i tjuze år. Hadde den ikke gjort det, ville tusenvis av barnefamilier sluppet fattigdom. Men samfunnet har ikke penger både til store skattelettelse for den økonomiske eliten og bedre råd til de som har minst samtidig. Norge må velge.

Mens lønningene faller, og de som har dårligst råd henger stadig mer etter, løper boligprisene fra oss. Den dagen rentene stiger vil mange slite med å betale huslånet. Allerede i dag er det mange som ikke har råd til sitt eget hjem.

Men det må ikke være sånn.

Vårt mål er å endre samfunnet, flytte makt og fordele rettferdig.

Det holder ikke med fine taler om små forskjeller og rettferdighet, det forandrer ingenting. Vårt prosjekt er trygge boliger, bedre råd for fattige familier, lærere som har tid til alle ungene, og trygge jobber for alle.

Bekjempe fattigdom

Nå er det snart 100 000 unger som vokser opp i en fattig familie. Det er hundre tusen unger som ikke får de samme mulighetene som vennene sine, som har foreldre som bekymrer seg for om husleia kan betales, og om det er råd til ungenes fotballtrening og bursdagsgaver. Når vi hører politikere snakke som om det nesten ikke er mulig å gjøre noe med at barn vokser opp i fattige familier, er det feil. Det finnes tiltak vi vet virker, fattigdom kan bekjempes.

Det aller viktigste for økonomisk trygghet er å ha en jobb. På vei dit trengs trygg inntekt. Samtidig som jobb er viktigst, må fattigdom også bekjempes med tiltak som hjelper i akutte situasjoner, med endringer som omfordeler penger og med trygge løsninger for den som ikke kan jobbe.

Fellesskapet har ansvar for å hjelpe folk med å stå oppreist gjennom en krise, og til å hjelpe til med å komme i arbeid eller få trygg inntekt.

Styrke barnetrygden

Barnetrygd er effektivt for å redusere fattigdom. Alle barnefamilier får mer å rutte med samtidig som fordelingen sikres gjennom at de med høy inntekt betaler mer skatt. Barnetrygden må økes generelt, og samtidig ha særlige satser for de som lever i familier som er spesielt utsatt for fattigdom, som aleneforsørgere og familier med mange barn.

Anstendig inntekt til uføre

Mange uføre har fått inntekten sin kuttet av Høyre- og Frp-regjeringen, særlig stygt er kuttet for mange uføre som har unger. At folk som ikke er friske nok til å jobbe, og ungene deres, blir straffet med mer fattigdom er feil. Kuttene må reverseres.

Innføre en virkelig ungdomsgaranti

Høy arbeidsløshet rammer unge spesielt hardt. Vi må ha sterkere tiltak for å bidra til at ungdom kommer i arbeid. Ventetiden for unge som trenger hjelp må være

kort. Norge trenger en ekte ungdomsgaranti som sikrer utdanning, aktiviteter eller tiltak som hjelper unge under 25 år i arbeid, innen 90 dager.

Stoppe gjeldsekspløsjonen

Mange tar opp flere og store forbrukslån til skyhøy rente, og ender opp med gjeldsproblemer. Vi trenger strengere regulering gjennom å innføre et skikkelig gjeldsregister, rentetak og tiltak mot aggressiv markedsføring.

Bedre bostøtte til vanskeligstilte

Regjeringen har bygget ned bostøtten gjennom å gi færre tilgang til støtte. Bostøtten må styrkes, slik at de som ikke har råd til et skikkelig sted å bo skal få nødvendig hjelp.

Fordele rettferdig

Vi vil snu skattepolitikken slik at forskjellene igjen reduseres. De store pengene må gå til velferd for folk flest, og lavere skatt for dem som tjener lite. Når alle må bidra etter evne, betyr det ikke bare mer penger til felles velferd, men også at tilliten til systemet øker. Sånn får vi mindre forskjeller samtidig som fellesskapet får mer penger til flere lærere i klasserommene, økt barnetrygd og tryggere fødselsomsorg.

Høyre og Frp har rigget om skattesystemet for dem på toppen.

Den økonomiske eliten slipper unna fordi Norge har liten eller ingen skatt på formue, arv, utbytte og eiendom. Skattereformen som Fremskrittspartiet, Høyre og Arbeiderpartiet stod sammen om gir store skattecutt til dem som allerede har mest.

Skatt nok til å betale velferden

Høyre og Frp har brukt fire år på å sørge for at samfunnet har dårligere råd til barnehager, sykehus og støtte til næringsutvikling. I vårt forslag til skattesystem for 2017 fikk de som tjener over 600 000

høyere skatt, mens de under fikk lavere skatt. Sånn sikrer vi bedre finansiering av velferden, samtidig som alle bidrar mer rettferdig.

Øke skattene for den økonomiske eliten

Norge trenger et mer rettferdig skattesystem, i dag omfordeler ikke systemet sterkt nok. Da må vi ha høyere skatt på elitens inntekter fra formue og arv, og lavere skatt på vanlige folks arbeidsinntekter. Vi må sørge for skikkelig skatt på formue, arv, eiendom og høye inntekter.

Multinasjonale selskaper må betale skatt

Viktige forutsetninger for det er åpenhet og internasjonalt samarbeid. Norge må gå foran, blant annet med utvidet land-for-land-rapportering og krav om åpenhet for selskaper som vil delta i offentlige anbud.

Heller arbeidsplasser enn eiendomsspekulasjon

Skattesystemet oppfordrer i dag til å spekulere i eiendom framfor å investere i arbeidsplasser. Eiendomsinvestering subsidieres med flere titalls milliarder i året. Subsidiene må reduseres, samtidig som skattesystemet må gjøre

det mer attraktivt å investere i maskiner og teknologi som øker produktiviteten og skaper arbeidsplasser.

Bekjempe skattesvindler

Skal velferden være god må alle bidra etter evne. Skatteetaten og Økokrim er blant våre viktigste virkemidler for et sunt og rettferdig skattesystem. Gjennom økning av ressursene til arbeidet mot skattekriminalitet får vi ikke bare mer rettferdighet, vi får også mer velferd.

En skole for alle

Vi må ha en skole der alle barn kan lære, mestre og trives. En slik skole kan bidra til å redusere forskjellene i Norge, ved å gi like muligheter til ulike barn. En inkluderende heldagsskole som ikke gir opp et eneste barn kan bidra til å sørge for deltakelse, makt og velstand til langt flere enn i dag.

En skole for alle er bare mulig hvis lærerne har nok tid til hvert barn. En skole for alle må være mer praktisk og variert enn i dag, så barn som lærer på ulike måter kan lykkes like godt. Skolen må gi

alle barn en like god start i livet, uavhengig av hva slags hjelp og oppfølging de får med seg hjemmefra.

Flere lærere - mindre elevgrupper

Det er nødvendig med en nasjonal norm for hvor mange lærere det skal være i klassene. Maks 15 elever pr lærer på 1.-4.trinn og 20 elever pr lærer på 5.-10.trinn. Normen må være på skolenivå for at vi skal være sikre på at ressursene kommer frem til klasserommene.

Mer praktisk læring

Det trengs flere timer til praktiske fag, og mer plass til praktiske og aktive læringsformer i skolen. Praktisk kunnskap og læring skal være en sentral og helt selvsagt del av grunnskolen. Ungene må få kunnskap de trenger for hele livet, uten praktisk læring blir ikke skolegangen fullkommen.

Skolelekser i stedet for hjemmekser

Skolelekser gjør at ungene får hjelp til mer av øvingsarbeidet mens de er på skolen, med hjelp fra lærer. Sånn får alle barn den hjelpen de trenger, uavhengig av bakgrunn.

Fysisk aktivitet og gratis skolemat

Sunne og mette unger lærer bedre. Det er derfor alle ungene i grunnskolen trenger gratis skolemat og en time fysisk aktivitet hver dag. En skole som tar bedre vare på ungenes helse, bidrar til å utjevne de store klasse-skillene i helse.

Tidlig innsats i barnehage og SFO

På sikt må barnehagene og skolefritidsordningen bli gratis. I første omgang må det innføres gratis halvdagsplass i områder der det er spesielle levekårsutfordringer, eller høy andel barn som trenger ekstra hjelp til å lære seg skikkelig norsk.

Ut av boligkrisen

Boligprisene har steget kraftig, samtidig som flere og flere boliger kjøpes av andre enn de som skal bo der. Bolig har blitt noe mange spekulerer i. Prisene fører til store boliglån. Da blir man sårbar når renta går opp, eller hvis man mister jobben. Mange sliter med å få kjøpt seg et hjem.

Samtidig bygges det ikke nok boliger, og utbyggingen er i hovedsak overlatt til markedet i stedet for at fellesskapet tar tak for å sikre nok, og gode, hjem til alle. Dersom færre får mulighet til å eie sin egen bolig vil det føre til enda større forskjeller.

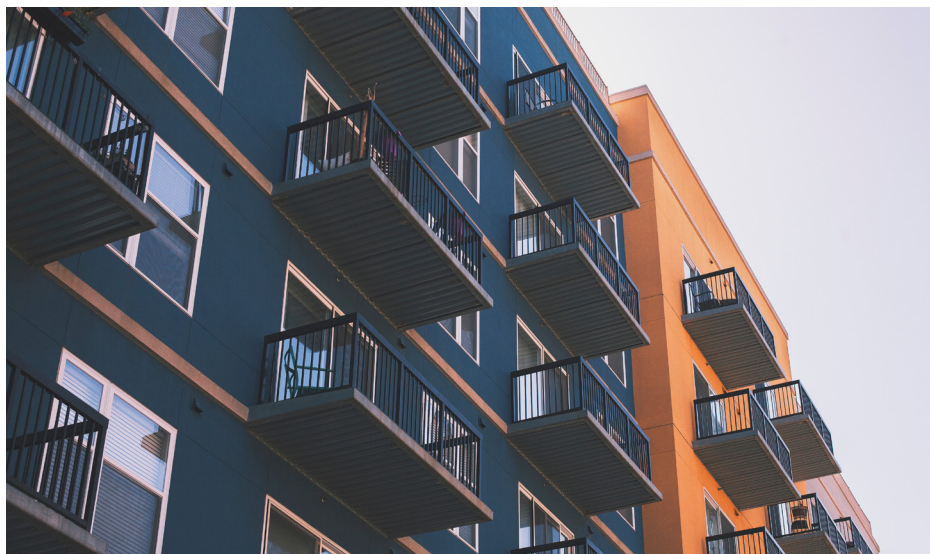
Innføre en nasjonal boligplan

Nesten all planlegging, prosjektering, regulering og bygging gjøres i dag av private. En nasjonal boligplan vil sikre helhetlig planlegging slik at det offentlige kan ha oversikt over hvor mange boliger som trengs.

Opprette offentlige utbyggingselskaper

Det er først og fremst private selskaper som bygger boliger. Offentlige utbyggingselskaper, eid av store kommuner eller staten, kan ta samfunnshensyn på en helt annen måte, og sørge for bygging av rimelige boliger når

kommersielle utbyggere ikke kan, eller vil, ta ansvar for å bygge det samfunnet trenger.

Åpne for delt eierskap, slik at flere får eie

For å sikre at de som har for dårlig råd også får muligheter til å få seg et sted å bo, må det innføres en modell for delt eierskap. Det kan gjøres gjennom at Husbanken kjøper 15 % av en bolig, sammen med den som skal bo der, for å sikre at den som ikke har nok egenkapital selv får mulighet til å kjøpe seg et hjem.

Tryggere leiemarked

Profesjonelle utleierye og flere ikke-kommersielle utleieboliger gir

et friskere boligmarked. Husbanken må få muskler til å finansiere byggingen av flere utleieboliger. Kommunene må få mer penger til å bygge flere kommunale boliger, og det må bygges mange flere studentboliger.

Flytte skatt fra arbeid til eiendom

Gjennom å øke skatten på eiendom vil de med dyrest og flest boliger få størst skatteøkning. Folk flest vil komme bedre ut fordi skatten på vanlige og lave inntekter reduseres.

Trygg jobb, skikkelig lønn

En trygg jobb å gå til, og forutsigbar lønn på konto hver måned, er viktig for et godt liv. Nå er arbeidsløsheten høy, lønnsforskjellene øker og det er langt igjen til likelønn. For første gang på mange tiår faller lønningene. Deltid er et stort problem, særlig for kvinner.

Høyresiden har svekket arbeidsmiljøloven, stadig flere er ansatt på midlertidige kontrakter. Samtidig har bedrifter som driver utleie av arbeidskraft fått bre om seg. Stor arbeidsinnvandring, som følge av EØS-avtalen, bidrar til et uoversiktlig arbeidsliv. I flere bransjer er situasjonen preget av

useriøse aktører som utnytter folk som trenger jobb, det undergraver tryggheten for alle.

Lovfeste retten til fast jobb

Fast jobb gir trygghet, fast lønn og er viktig for å kunne kjøpe seg et sted å bo. Høyre og Frp har svekket retten til fast jobb. Bruk av ansettelsesformer som “fast ansatt uten garantilønn” og hullprosentstillinger” må forbys, sånn at ansatte får rett til lønn mellom oppdrag. På sikt skal de kommersielle bemanningsbyråene ut av arbeidslivet, og bare være tillatt i visse tilfeller. Arbeidsmiljøloven må være klokkeklar på at fast jobb er hovedregelen, svekkelsene som er presset frem de siste årene skal fjernes.

Lovfeste retten til hel stilling

At stillinger som lyses ut skal være hele må være hovedregelen. Utbredt bruk av deltid i yrker med lav lønn er alvorlig, folk kan være fattige selv om de har jobb. I yrker der mange kvinner jobber brukes ofte deltid mer. Retten til hel stilling må inn i arbeidsmiljøloven.

Slå hardere ned på arbeidslivskriminalitet

Det skal straffe seg å utnytte folk som jobber. I enkelte bransjer er

svart arbeid, sosial dumping og elendige arbeidsforhold utbredt. Dette må stoppes. Vi trenger strengere straffer, sterkere virkemidler for fagbevegelsen og mer ressurser til Økokrim, Arbeidstilsynet og Skatteetaten.

Stoppe EU

Gang etter gang får EU endre maktforholdene i norsk arbeidsliv, sånn at de som jobber får dårligere rettigheter og mindre trygghet. Norge må avvise direktiver som gjør arbeidslivet verre, og arbeidsgivernes makt større. EØS-avtalen må ikke få lov til å gå foran norske arbeidstakers interesser.

Vilje til å investere i arbeidsplasser

Det haster med å få opp investeringene i produktiv næringsvirksomhet for å skape nye arbeidsplasser i hele landet, og for å møte framtidens behov. For å sikre god langsiktig utvikling trenger vi programmer for teknologioverføring fra fossilindustrien, investeringsprogram for klimatilpassning i kommunene, tiltak for en ny bærekraftig og industriell utvikling av Norges havområder og økte tilskudd til næringsutvikling i distriktene.

Inkludering

Alle som bor i Norge skal få muligheten til å lykkes, og ha samme rett til å delta på alle samfunnets arenaer. Det viktigste er å ha en jobb og beherske språket godt. Halvparten av ungene som lever i fattige familier har innvandrerbakgrunn. Ofte skyldes dette direkte at foreldrene mangler jobb, eller har dårlig tilknytning til arbeidslivet.

Sammenlignet med resten av befolkningen, er det lavere andel innvandrere som er i jobb. Det er mange, spesielt unge kvinner, som opplever sosial kontroll fra minoritetsmiljøer som begrenser

mulighetene de har til å gjøre frie valg. Samtidig blir minoritetsbefolkningen ofte utsatt for rasisme. Samfunnet må satse på en inkludering som gjør folk i stand til å lykkes.

Alle må få lære seg norsk

Å lære norsk er en nødvendig inngang til arbeidslivet og samfunnet. Det må satses mer på språkopplæring for flyktninger og innvandrere, ikke minst i samarbeid med arbeidslivet. Norskopplæringen i asylmottak må utvides, og integreringstilskuddet til kommunene økes.

Satse på områdene som trenger det

Unger som bor i områder der bo- eller levevilkårene er vanskelige har rett på en trygg oppvekst. Programmer som Groruddals-satsingen gir viktige løft til områder som trenger det, gjennom satsing på oppvekst, bo-miljø, fritidsaktiviteter, og på kunnskap. Områdesatsningene må styrkes, og utvides til flere områder.

Bruke det folk kan

Norge er et samfunn der det er høye krav til utdanning og formelle kvalifikasjoner for å få jobb. De som kommer til landet må raskt få kartlagt kompetansen de har. Det må opprettes linjer på høyere utdanningsinstitusjoner beregnet for å "fylle hull" i utdannelser. Utdanning fra utlandet må godkjennes raskere.

Likestilling og selvstendighet

For alle kvinner er det viktigste for likestilling å være økonomisk uavhengig. Derfor trengs mer penger for å styrke kvinnebevegelsen, og til prosjekter som bidrar til å sikre at minoritetskvinner blir inkludert i samfunn og arbeid.

Fjern kontantstøtten

Kontantstøtten er et hinder for integrering, ved at den betaler familiene for ikke å bruke barnehage. Kontantstøtten må erstattes med en ventestøtte som skal gi erstatning for de som mangler barnehageplass etter at barnet er fylt ett år.

Eie sammen

For at vi skal ha et sterkt fellesskap, som kan fordele rettferdig, må viktige deler av økonomien vår være under demokratisk kontroll. Vi skal ha sterkt offentlig eierskap i sektorer som er viktig for samfunnet, fordi noen sektorer er for viktige for landet til å overlate dem til private interesser.

Samfunnsmessig eierskap dreier seg ikke bare om at staten eller kommunene skal eie bedrifter eller kraftverk. Det dreier seg også om en markedsregulering som sikrer at eierskap blir spredd på flere hender og kommer lokalsamfunn til gode. Et viktig eksempel på det er eierskapet til

fisken. For å sikre at flere får ta del i verdiskapingen i samfunnet, og på den måten sikre fordeling av gevinstene, er det viktig å verne om og videreutvikle de ordningene som gjør at vi eier ting sammen.

Grunnlovsfeste at fisken skal komme kysten til gode

Ressursene i havet skal eies av hele folket. Dette er slått fast i havressursloven. Likevel blir vårt felles eierskap til fisken kontinuerlig utfordret fra høyresiden. Fellesskapets eierskap til fisken må grunnlovsfestes.

Stoppe velferdsprofittørene
Fellesskapets penger skal gå til

trygt barnevern, god fødselsomsorg og nok lærere på skolen. Profitt har ingen plass i moderne og trygge velferdstjenester. Vi må blokkere profitt i velferden, område for område. Barnehager, barnevern og asylmottak er viktige tjenester som må prioriteres først.

Sikre offentlig eierskap til jernbanen

Jernbanen er grunnleggende infrastruktur som angår hele samfunnet. I land hvor konkurranse- og privatiseringsreformer har blitt gjennomført har en opplevd ansvarspulverisering og dyrere tilbud til de reisende. Jernbanen skal være i offentlig drift og eie.

Et sterkt og strategisk statlig eierskap

Staten skal ikke eie industri-aktører og naturressurser bare for å høste avkastning på investeringene. En viktig del av begrunnelsen for statlig eierskap er å sikre demokratisk kontroll i strategisk viktige næringer og et næringsliv som utvikler seg på samfunnets premisser. Vi må opprettholde og styrke fellesskapets eierskap.

Vannkraften skal aldri selges

Hjemfallsretten har sikret at den norske vannkraften og overskuddet fra kraftproduksjonen ikke har blitt solgt til private investorer i inn- og utland, kraften er forblitt i fellesskapets eie. Det er meningsløst å selge evigvarende ressurs-er. Hjemfallsretten må bestå.

Sosialistisk Venstreparti
Hagegata 22
0653 Oslo
www.sv.no